

Inventarisatie en beschrijving ornithologische nalatenschap Thomas Lebret

Bronnen:

1. Materiaal onder beheer van Huub Oome
2. Materiaal afgegeven door (waarschijnlijk) zoon Erik Lebret bij VBN in Zeist
3. Materiaal onder beheer van Gerard Ouweneel

Dagboeken:

Cahier I: Vogelwaarnemingen januari 1932 – 1 mei 1932.

Titel *Kijkjes in 't vogelleven*.

Excursieverslag in boekvorm met eigen kleurentekeningen. Voornamelijk op het Eiland van Dordrecht. Begint met een Inleiding waarin het ontstaan van de Biesbosch wordt beschreven. Verhalen in ikvorm. L. (geb. september 1918, dus 13 jaar oud) is bijna dagelijks in het veld. Heeft kennelijk later dagboek nog eens nagelopen en hier en daar zijn waarnemingen toen voorzien van commentaar. Veel aandacht voor weer en landschap. Taalgebruik soms wat geëxalteerd, zoals Tolman en diens tijdgenoten gewoon waren te bezigen.

Cahier II: Vogelwaarnemingen vanaf 5 mei 1932 t/m 14 mei 1933.

Inlegvelletje met enkele waarnemingen vanaf oktober 1929 t/m december 1930

Enkele kaarten verstuurd naar familie vanuit Engeland/Ierland tijdens rondvaart rond Britse eilanden in augustus 1933.

In dit deel geen illustraties. Veel aandacht voor gedragsstudies. Soms retorische vragen. Ging ook al per auto Eiland van Dordrecht op. Zomer 1932 pagina's vol over gedrag Futen (L. onderscheidt de verschillende families door 'Griendfuut, Meerfuut, Kroosfuut en Poelfuut). Als in deel I alleen vogels. Niets over school en familie. Gebruikt vaak volksnamen (Koop, Kragenmaker, Wiekel, Domporen enz.)

Ontmoeting met Luuk Tinbergen op 26 februari 1933. Veel locale geografische namen op Eiland van Dordrecht traceerbaar. Gebruik van woorden als 'allerprachtigst' en 'luisterrijk'. Met Kerst 1932 in Arnhem, waarbij bezoek aan Middachten.

Cahier III: Vogelwaarnemingen van 16 mei 1933 t/m 24 april 1935

L. ziet het jaar rond regelmatig IJsvogels en Roerdompen op EvD. Op 26 december bezoekt hij met een officier van de Topografische Dienst de Prinsenvolder, Zwanenweg, de Tongplaat, de eendenkooi van Schram en de Dam van Engeland. Hij gaat mee op jacht en gebruikt het woord 'bouten' voor eenden. Op 10 februari oprichting van de NJN-afdeling Dordrecht. In winter 1935 twee NJN-excursies naar de Deeneplaat. L. schrijft steeds meer over ganzen. In dit cahier geen illustraties. Wel een briefkaart van ene T. Burgers uit Utrecht (gedateerd 1947) en een overzicht van de in augustus 1945 in de eendenkooi van Piaam gevangen talingen.

Cahier IV: Vogelwaarnemingen van 26 april 1935 t/m 10 mei 1936

In dit deel 4 schetsjes van een exlibris Tom Lebret. Verder een aan L. gerichte brief van Adriaan Kortlandt, een brief gedateerd van W. Vervoort, oud voorzitter NJN Schiedam en eentje van Luuk Tinbergen met aanhef 'Beste Tom'.

Afgezien van Eiland van Dordrecht en Deeneplaat excursieverslagen van NJN-excursies naar Goeree (2x), Schouwen, het Ketelmeer, Oostvoorne, Breede Water en Quakjeswater, Goeree (2x) en het Haringvliet. Minder gebruik van volksnamen en toenemende aandacht voor eenden (bouten) en met name Wintertalingen.

Cahier V: Vogelwaarnemingen van 18 mei 1936 tot 26 juni 1938.

In dit cahier drie brieven van Adriaan Kortlandt aan L. over waarnemingen aan de aalscholverkolonie op de Bol en de Toontjesplaat. Twee foto's in dit cahier. Waarneming van een Amerikaanse Wintertaling plus tekening. Verblijf op Terschelling.

Dit cahier eindigt met: 'En dit is dan tevens het einde van 6 ½ jaar Biesbosch – Gymnasium, een combinatie die tenslotte mogelijk gebleken is. Zowel de cijferlijst van mijn eindexamen als de vijf notitieschriften waarvan dit de laatste is stemmen mij tot tevredenheid. Dordrecht 1 juli 1938.

Tussen 13 mei en 27 mei 1936 verslagen 7 excursies; op 30 en 31 mei NJN-kamp Goeree,. Weer dagenlange waarnemingen bij futennesten

14 juni excursie Oostvoorne. Rapportage van sternkolonies op Groene Strand en Hellevoetsluis.

23 juli via Kampereiland, Havelte naar Noord-Groningen. Grauwe Kieken. Uitgebreide waarnemingennotities. Daarna via Twente naar Egmond.

Op 3 oktober hield L. lezing in Schiedam. Volgende dag Quakjeswater.

Op 27 oktober paginavolle beschrijving hoe L. tot de determinatie Rietgans komt.

Vanaf 27 december excursie naar Kampernieuwstad met Luuk, Jan en Lies (de Tinbergens?). Bij Hoophuizen circa 1850 zwanen. Met Cor, Rob, Piet en 'een of andere' Mijndert (?) gingen we naar het Kampereiland. Verdere notities 'zeer geestig'. 'Zo vormde 't Congres een waardig slot voor 1936'.

Vanaf 2 januari 1937 weer de Biesbosch in. Op diverse excursies ziet L. 'geen veer'.

10 januari 1937. 'Nu en dan doorvallend licht'. 'Áchter de krib lag veel bout'. Twee kortbij invallende *Cygnus cygnus*... Godofijn...! Later: 'een morgen om nooit te vergeten'.

14 januari naar Zwaluwe (12 december 1936 was de verkeersbrug bij Moerdijk geopend)

31 januari 1937 analyse van een Roodhalsfuut bij nieuwe Moerdijkbrug. ('t kon niet op!').

Ook Kleine Alk (?). 's Winters vaak waarnemingen van Roodborsttapuiten.

7 maart '37 Zingende Geelgors op 't Eiland'. 14 maart 'er kwamen enorme vluchten bout los'. 21 maart: onder Moerdijk een 'verdomd fijn gors'

26 maart: het Hollandsch Diep langs tot Willemstad. 'Fijn weer maar weinig Taling'.

26 maart: Met de Stad Zierikzee naar Haemstede. Trekwaarneming: 'geen dooie pest gezien'.

Daarna naar de Inlagen. Inbraak in de Kooi van Serooskerke. Schitterend verslag..

Witbuikrotgans. 28 maart; Tweemaal de Aschgrauwe Kiekendief wijfjes. 30 maart terug.

3 april. Zandvlakte bij de Moerdijkbrug Kleine Plevieren. 'Verdomd als het niet waar is!

Blauwborst '

11 april: 'Vanwege de gymfuif'. 'Jagt en Vislust'.

28 april Ontdekking 'van man Amerikaanse Wintertaling in 'het gat van de Plaatjes.

Tekeningen in het notitieboek.

Op 2 mei schrijft L. 'Ondanks corruptie om half zeven op pad'. 'Zwart-Grauwe Vliegenvanger. Excursie naar Moerdijk en langs Buitengors. Veel zomersoorten.

6 mei Hemelvaartsdag Brabantse Biesbosch in vanaf Drimmelen. Tekening van het Noordergat van de Plomp. Aalscholverkolonie Toontjesplaat.

15, 16 en 17 mei Pinksterkamp op Goeree. Dwergmeeuw met twijfels.

23 mei weer vanuit Drimmelen naar de Aalscholvers. Waarneming van een Kleine Zilverreiger. Deze staat vermeld in *Zien is Kennen*

13 juni op de Kleine Plevieren uit.

20 juni: Midzomer. Leuke aanhef van verslag in dagboek. 'Gelazer met de plevieren'

27 juni start vanuit Alkmaar over Afsluitdijk naar Terschelling, waar o.a. Grauwe

Kiekendieven en bezoek aan eendenkooien. Lang verblijf. Op 30 augustus Hondsbosse. Vanaf 1 september weer 't Eiland en de Biesbosch.

26 september: 'het water kwam op en er lag overal veel bout te drijven'. Verder verslag van de waarneming van een Zwarte Ibis. Nog geen Bonte Kraaien! 6 IJsvogels. Vaak naar de

Buitengorzen, ten westen van Moerdijk, tussen Noordschans en Tonnekreek. Op 30 oktober door een vliegtuig opgejaagde ganzen. L. schrijft: een zeldzaam schouwspel, die voortjagende snoeren'. Ook 'we betrokken de kansel'. Op 7 november opnieuw naar de 'Kwistgeld' 28 november 1937. Ik ging maar direct aan het bersen, Op 3 december wederom het Porcelainhoen.

5 december. 't Kwistgeld. In de sluispit zat aan een aangewiekte taling. Na een spannende jacht kon ik 't ding vatten ('s avonds om 6 uur had ik 't verslonden!).

27 december; naar Harderwijk. Op 30 december: Dit werd dan het besluit van Vogeljaar 1937 23 januari: (6 dienstjaren achter de rug dus)

30 januari: We gingen daarna naar Drimmelen, waar we een raar ding zagen. Spreeuwgroot wit met zwart. 't Deed denken aan een Klapekster. Ik meende dat dit een zomervogel was maar Strijbos laat hem 's winters ook in het westen verschijnen.

1 februari 1938 Wederom de Ibis 't Kwistgeld. 2 februari opnieuw.

6 maart: 't Noorderdiep: 2 Krooneenden. Prachtbeesten! Lang verhaal over waarnemingen aan baltsende Nonnetjes.

27 maart: een Boomvalk (?) 3 april; Weer de Ibis, 2 Lepelaars en een zwaluw.

Op 3 juni (Pinksterzondag). 'Vanaf Spaandonk voeren we een wisse Dood tegemoet'. Daarna naar Keizersdijk. Veel zangvogels. 416 nesten Aalscholvers. Op 6 juni Kwartelkoning Prinsenvolder.

1 juni. De maand juni stond in het teken van het eindexamen. Zie aantekening van de dag na het examen.

Cahier VI waarnemingen van 2 juli tot 20 oktober 1940

In dit deel alleen enkele teksttekeningen.

2 juli 1938 Keizersdijk 434 nesten Aalscholver,

10 juli Wespandief Roode Vaart; biezenoogst

15 juli naar Zuid Beveland. Fraai verslag van de belevissen .

23 juli Poging Kleine Plevier te fotograferen bij de brug (Moerdijk). Uit hut.

26 juli Nog een roepende Koekoek. Ook Wielewaal. L. gebruikt ook de volksnaam Goudmerel. Hij gaat nu vaak per boot de Biesbosch door.

Op 6 augustus schrijft L. de cryptische zin: 'Zoals elk jaar dreigt dit verslag weer een opgezouten uiterlijk te krijgen: gevolg van het 'potten'

We gaan nijdig verder.

9 augustus: 'bij de brug' vermoedt L. een slanke, donkere ('op het zwart af'), dus donkere fase van de Asgrauwe Kiekendief te zien. Vliegt richting noord.

13 augustus. Start fietsreis naar het noorden. Opsomming van geziene soorten. Via Afsluitdijk naar Lauwersmeer. Daarna de Friese IJsselmeerkust. Verslag 4 pagina's

Vanaf 1 september (na 't Oranjebal van 31 augustus) weer Biesbosch. L. gebruikt het woord 'Strien' (Strijen) voor richtingaangave overkomende ganzen.

10 september; Meerkol voor Vlaamse Gaai.

18 september: L. schrijft met groene inkt. Hij begint dit excursieverslag met 'De kleur waarmee ik werk spreekt voor zichzelf' En verder: 'Ik zwijnde anders met het weer'. Hij zit die dag bij 't Noorderdiep. Later; 'Gedurende de groentijd nog een paar waarnemingen'.

Op 30 september: 'door "de toestand" werden we vroeger geïnaugureerd dan de bedoeling was'. Wisselt de waarnemingen steeds tussen Gors I t/m Gors IV.

Zie verslag 23 oktober 1938 voor een aantal volksnamen voor eenden.

27 november: excursie met 2 boten de Amer af. Met G.A, Brouwer, Buisman, Fekes, Kloos en Toob) Om 6.30 uur pas weer in Drimmelen.

4 december: voor waarneming Zearend. De achtste sinds 1906! Poepgoed!

14 januari 1939: naar Tiengemeten. Direct naar NW-punt. Daarna Goudswaard. Een grote klucht Patrijzen op de uiterwaard. Door het riet naar de biezen.

15 januari. L. doet veronderstellingen over het 'community-diving' bij Kuifeenden. Ook deze winter veel Kopen (Bruine Kiekendieven). Voorts kijkt L. deze winter veel naar baltsgedrag van Grote en Middelste Zaagbekken.

18 februari 1939; Met G.A. Brouwer tocht door het Grote Rivierengebied, vanaf Zaltbommel oostwaarts. Bij Zaltbommel een Klapekster.

19 maart: 'Alweer een zondag met slecht weer. Toen ik in Strijen was, gaf ik het op': ZO-storm met jachtsneeuw. Langs de buitenkant een steil afdalend gors. Er stonden heel veel schiethutten.

Winter 1938/39 minder naar Noord-Brabant en tenminste weer wekelijks in de Biesbosch. Veel aandacht voor eenden/zaagbekken. L. stelt oecologische ontwikkelingen aan de orde.

2 april 1939 naar Goudswaard. Ook bezoek aan de gorzen bij Numansdorp.

7 april Via Willemstad, Sint Philipsland en Dreischor voor een kamp. Rotganzen bij het Dijkwater. Terug via de Hoeksche Waard. 'Er was een kooi'. Bedoelt L. hiermee de Hoogezandsche Kooi?

7 mei: Leersumse Plassen rondgelopen.

14 mei: Thomaswaard 'geroep van Kwartelkoningen'.

21 mei: Notities beginnen met 'voorzien van gebakken zeelt begaven we ons...'

4 juni: 'weer viel het gemis aan weidevogels me op'.

10 juni. Kamp Oostvoorne. Breede Water, Groene Strand enz. Dwergsterns, Visdieven, Strandplevieren.

25 juni 1939; een Kleine Zilverreiger (and how). Uitvoerige beschrijving.

5 juli: 'Op 't Binnengat Zwarte Stern die hun jongen voeren'.

25 juli; Na een kort verslag van dag-op-dag belevenissen schrijft L.:

'Zoals altijd weer een droevig verslag voor zo'n fijne tijd. Ook van de trektocht met Toob van 31 juli tot 10 augustus weet ik weinig meer. Terschelling viel ornithologisch tegen. Texel was fijn. We maakten een deel van Kamp mee. Luizig waren de Krombekstarndlopers van de Eendracht. Ook de Slufter was poepgoed, evenals de Muy.

Vanaf 14 augustus verslag van een kampeerpartij op de Petrusplaat met vaartochten door de Biesbosch. (17-08: 'donderdagmorgen heb ik weer verklooid'). 'Het was deemstig weer, windstil'

27-08. Uitvoerige beschrijving van een waargenomen Dwergmeeuw..

Daarna tot 01-10 geen aantekeningen. Uitbreken WOII in Polen en mobilisatie?' Op 01-10: 'Eindelijk weer eens naar de Biesbosch

16 december: Weergave gesprek met ene Lips hoe de situatie rond Moerdijk 30 jaar eerder was, met name de waterhuishouding en de veranderde effecten op vogels (ganzen)

27 december naar Texel. Verslag van waarnemingen rond De Cocksdorp, w.o. 34 Brandganzen

Uit winter 1940 gemaakte notities geeft L aan kennelijk gemobiliseerd te zijn.. Tijdens verloven gaan de bezoeken aan de Biesbosch door.. Weer uitgebreide aantekeningen van (bals)gedrag van zagers. Op 04-05-1940 nog een verslag van zeiltocht naar Willemsdorp. Daarna pas op 10 juni hervatting met 'typisch zomerweer: hooi-oppers, overal Koekoeken, Paapjes, Gele Kwikken, Spotvogels, Gierzwaluwen enz.enz. (uitbreken WOII in Nederland).

17-06. In de Kreek van 't Zuidplaatje broeden Zwarte Sterns'.

29-06-1940: 's morgens vroeg door de natte griend naar de Sneepkil. 't Gewone:

Kwartelkoningen, een Roerdomp hoorde ik ook. Ik bekeek een tijdlang voerende Futen. Op 30-06 bij het paviljoen een man Woudaap (let op naamgeving).

Vanaf circa 1 augustus korte aantekeningen. Vaak Purperreigers (meest jonge). Op 30-08 'er kwamen 6 Purperreigers overtrekken (ad. exx.) Ze streken op de Ham'.

20 oktober 1940: Naar de Korendijk.

Cahier VII waarnemingen van 27 oktober 1940 tot 27 juli 1943

Enkele teksttekeningen. Vanaf juli 1941 aantekeningen niet langer in verhaalvorm.

Vanaf 27 oktober 1940 excursies naar de Biesbosch en naar NW-Brabant (Roode Vaart en Appelzak). Speciale aandacht voor gedrag Kuifeenden en Wintertalingen;

13 december: Lichte vorst en schitterende zonsopgang.

15 december. Bij de Spieringsluis een Koop (donker jong). Later nog tienmaal eentje gezien, eens een vrouw.

Een Klapekster bij Huid den Deen. Dat gaat de hele winter door: 'bij de Katrien zat weer de Klapekster'. 19 december: Óók de arend was gezien'.

Op 23 december: Appelzak. 'De brandgans geregeld nog gezien. In 't vroegjaar was hij er al voor de blauwen'.

Zie aantekeningen van 9 januari over voortdurend grote aantal Kiekendieven. L. gaat in op de kleden.

9 april 't Schouwke gehaald. 15 april: 'de volgende morgen ging 't niet met de bout. Wel vond ik op de Jonge Deen reigers en een bouwende Koop. Ook op de Buisjes waren bouwende Kopen'.

1 mei: Gierzwaluwen bij de Pieterskerk in Leiden.

18 mei 'Ik vond een lage kraai op buikhoogte'. Een copulatieplatformpje voor Futen.

30 mei: Bij Stadion Feyenoord een Kleine Plevier.

17 juni: excursie naar de Nieuwkoopse Plassen. Oome Doren'.

23 juni. Overnachting naar de keet van Halfweg. Daarna naar de Hofmansplaat. Op 12/13 juli opnieuw. Met Wim van der Kloot. Ottersporen.

17 juli Amstelmeer. Kornwerderzand, Piaam, Roode Klif. Mokkebank duizenden Grootte Sterns en Vischdiefjes. Lepelaars 30 en 50. Rosse Franjepoot, later veranderd in 'Grauwe'.

22 juli Eernewoude en daarna via Fochteloo naar Hijkersmilde waar op vloeivelden 5 Lachsterns. Uitvoerige beschrijving van gedrag en uiterlijk.

Daarna door naar Wijster, de Lindevallei (12 Purperreigers en uitvoerige beschrijving gevonden vraatresten) en Aschgrauwe Kuikendief. Op 28 juli de Otterskooi en Ramspol. Op 2 augustus weer in NW Brabant.

25 augustus 1941. 'Op een tocht naar de vogelvangens bij Den Bosch ontmoetten Gerrit en ik een Vischarend'. Beschrijving.

12 oktober: Porcelainhoen: Zoowel aan de Appelzak als aan 't Kwistgeld verschillende exx. horen roepen. L. heeft het bijna nooit over Waterrallen. Verwisseling?

19 oktober; Met Klomp in de kooi van Zaling-Berkenwoude.

25 oktober. Vanuit de trein Leiden-den Haag met H. Eijma een Zearend. Uitvoerige beschrijving. Geregeld die winter een melding van anderen ook een Zearend Beversluisplaat 1 november 'weer de Zearend bij Leidschendam. 9 november eentje in de Biesbosch. Dat verhaal staat in *Land van het levende water*.

18 en 23 november nog steeds de Zearend bij Voorschoten. 28 november Parelduiker bij Zevenhuizen.

30 november Klapekster bij de Spieringsluis.

13 december verslag van aantallen teervogels gevonden tussen Katwijk en Noordwijk.

Apart inlegvel van excursieverslag naar Wieringen, Afsluitdijk ('met Gerrit'). Vreemd genoeg geen Rotganzen. Wel een Burgermeester. L. spreekt over tientallen Ruigpootbuizersds op de uiterwaarden tussen Lemmer en Vollenhoven.

11 januari' 1942. Kievitswaard. Bruine Kiekendief talrijk. Albinist. IJseend een jonge man. Op

10 januari weer de Zearend van Wassenaar.

14 januari; jargon ' Bij van Herk een eend gekooid. Er kwam elke nacht vreemd goed (bovenlanders). Maar door het ijzen gingen ze er 's morgens weer uit.

27 januari 1942. Tijdens wandeling over 'een bevroren branding' tussen Grote en Kleine Burgermeester en telkens 'half verhongerde Scholeksters'.

Zie voor notities over aantallen Bruine Kieken 1 februari 1942. Pontpersoneel zag twee Zeearenden.

22 maart 1942. Dwerggans tussen Grauwe Kolganzen bij 't Kwistgeld. Beschrijving.

27 maart Roekenkolonie op Amstelwyck. Weer veel aandacht over Kuifeenden (pagina vol)

Nog steeds om de paar dagen dagexcursies. Op 3 mei in totaal zeven Beflijsters.

25 mei 1942. Tijdens de Pinksterdagen op de Hofmansplaat en bij de Keizersdijk op zangvogels gelet. Uitgebreide notities welke soorten in welke griendjaargangen zitten. Op 26 mei idem. Aparte aandacht voor Matkop.

31 mei 1942: De Hengst. Kwartelkoning 'heel veel'. De hele zomer door aparte notities over zangvogels in de griendpercelen. L. relateert zijn waarnemingen. Explicatie boeiend.

3 juli: 1 Lachstern bij Baarsdijk. Op 8 juli eentje bij Hijkersmilde. Verder Kleinste Jager. Uitvoerige beschrijving (paginalang) sluit twijfel uit,

11 oktober 1942. Hooge Zand. Zie tekst.

Hierna wekenlang slechts korte notities. Op 25 oktober Woensdrecht; 26 oktober Roode Vaart. L. spreekt over de peeënhaven.

11 november: analyse Wintertalingkleden.

24 november Kampereiland. Aandacht voor de Kleine Zwanen; 26 november 35 Kleine Rietganzen Kadoelen.

13 december: duizenden Wintertalingen Korendijk.

3 januari 1943. L. schrijft: ' Bij Wintertaling letten op invloed van de structuur van 't terrein op de seks-ratio. Veder op de invloed van balts op de structuur van de troep'.

17 februari: ' Porcelainhoen nogal eens gehoord zoolang er riet was' (?)

18 april: Matkop veel griend Keizersdijk, trouwens overal.

3 t/m 5 juni Amstelmeer. Daarna Ooy bij Nijmegen.

Cahier eindigt op 27 juli met minstens één Lachstern Kooiwaard.

Cahier VIII 5 augustus 1943 t/m 30 mei 1946

Tot en met midden 1945 dook L. onder in Friesland, op diverse plekken. Het overgrote deel van de waarnemingen stamt vandaar. Vaak dagelijks vogelnotities, meest kort, soms (zeer) uitgebreid, vaak over Zwarte Ruiters.

5 augustus 1943 Kooiplaats Anjumer kolken.

10 oktober: Uitgebreide notities over 8 Kleine Rietgans en een waargenomen Dwerggans.

14 december. L. stelt zichzelf voor de tweede maal vragen over slechtvalkgedrag.

12 februari 1945: L. vindt van een waargenomen IJseend dat deze een zeehondachtige houding aanneemt. L. verbaast zich over het ontbreken van Bruine Kiekendieven.

6 maart 1944. Excursie naar de Oude Venen

27 maart St. Johanniskaastervanpolder.

30 maart: W.s. Groote Pieper in de Makkumerwaard.

2 april; Opnieuw uitgebreide veronderstellingen n.a.v. waargenomen wintertalingengedrag 11/12 april Kampereiland/Schokkerhaven (Bruine Kiek vele aanwezig). Baltsgedrag Velduilen

26 april. L. is in het Land van Maas en Waal, Grauwe Gors bij Rossum

29 april Bij Terheyden (NB) 3 man en 2 vrouw Asgrauwe Kuiekdief

30 april/1 mei Hofmansplaat Biesbosch. Matkop 'opvallend talrijk'.

7 mei: 'Vischarend trok omzwermd door meeuwen en sterns N'. Kooiwaard

10 t/m 12 mei: Eernewoude en Oude Mieden: Giervalk met een vraagteken. Twee man
Grauwe Kiekendief en twee baltsende Lachsterns 'hoog in de lucht bij de Hoodam'
18 mei. Getekend kaartje met territoria van de 'Zeekooi' van Piaam.
28 en 29 mei: Lindevallei. Bezoek aan dwergmeeuwenkolonie. Nestbouw en balts. 2 paar
Grauwe Kieken in de Driessenpolder. Purperreigers.
2 juni 1944. Verhuisd naar Oude Mirdum. Territoriumkaartje Kooi Oude Mirde.
Hierna bijna dagelijks waarnemingen. Op 8 augustus 6 volwassen Lachsterns Kooiwaard
overvliegend. Ook een Flamingo.
2 september: een Poelsnip bij Piaam. Geringe omschrijving.
13 september: Princehof Eernewoude.
18 september: 'Langdurig een exemplaar toegefloten'. L. bediende zich vaak van 'eigen
geluid' om vogels te lokken. Ook 'de laatste week weinig "halven" in de kooi.
14 oktober Kooi Hendrik Kastelein.
Aantekeningen in en rond de kooi gaan de hele winter 1944/45 door. Tamelijk summier. Op
15 maart doet L. avondtrek van Pijlstaarten.
Half-april in het Noorden bevrijd. L. gaat op reis naar Z.. 19 april man Grauwe Kiek
Noordwolde, 24 april Roerdomp Ooy. Eind-april waarnemingen bij Helvoirt en Vught. Vanaf
10 mei waarnemingen in de Zeggepolder bij Terheyden: 8 exx Grauwe Kiek. Uitvoerige
beschrijving van balts *pygargus*. Vogellijst van Jan van Engelen.
Op 27 juni fietst L. van Breda naar Dordt. Zomer 1945 veel aandacht voor de Grauwe
Kiekendieven bij Terheyden.
30/31 augustus Excursie naar Kwistgeld (NB).
1 september: Saaftinge. Ook daar Grauwe Kiek; 'veel' Tortels in de polder
22 september: Slikken van De Heen; 'veel' Grote Sterns
30 september: Plaat (Sassenplaat?) en Roode Vaart. 'Het Hollandsch Diep 'bedekt' met
Slobeenden. Gedragsnotities
7 oktober: Weer Verdronken Land van Saaftinge.
14 oktober: Zandkreek, Noord Sloe, W. Schengen.
19/20 Oktober. Tocht door Brabantsche Biesbosch. Zeer veel bomen gekapt.
28 oktober 1945: Harderwijk-Kampnieuwstad met Tjittes. Om de NO-Polder heen. In alle
kwelplassen de *anatidae* geteld. Beflijster en Klapekster.
Ook boottocht over Zwarte Meer. Contact met A. Timmermans
31 Oktober Hijkersmilde en naar de Dollard. Langs de dijk van de Carel Coenradpolder
gelopen. Gebiedsbeschrijving: een 'zeeasterwoud'. 'Tienduizenden eenden'.
2 november Zoutkamp en Anjumer Kolken
4 november Noorderleeg en verder eendenkooien in Friesland. Ook Tacozijl
6 november: Noordoostpolder, Rotterdammerhoek. Uitvoerige berekening van het aantal
geschatte *anatidae*, waarbij L. komt op anderhalfmiljoen. L. heeft mij later verteld over deze
concentraties. Jachtloze oorlogsjaren..
7 november: Tacozijl, Oude Mirdumer Klif en de Mokkebank.
8 november; Volle pagina over in Nederland onder *anatidae* vastgestelde vogelcholera.
18 november Hollandsch Diep.
NB Het valt op dat L enkele maanden na afloop van WOII alweer het hele land weet te
bereizen, van Saaftinge tot Noord-Groningen.
Aantekeningen gaan over op 4 februari 1946 met vier Roodkeelduikers op de Oude Maas. L.
was maandenlang ziek. In april 1946 uitvoerige notitie over waarnemingen aan Kleine Bonte
Specht.
Nadien slechts summiere aantekeningen waarnemingen. Op 30 mei weer Asgrauwe Kieken
bij Terheyden. Nachtzwaluw in Mastbos-Breda.

Cahier IX van 5 juni 1946 t/m 18 juli 1950. Het betreft een kasboekformaat., Hierin handgeschreven brief van Luuk Tinbergen gericht aan L. Diverse losse aantekeningen en rapportjes. Een niet onverdienstelijke maar ongesigeneerde pentekening die kennelijk een Biesboschtafereel voorstelt. Een doorslag van een verslag getiteld 'De avifauna van De Kolken najaar 1943 tot begin augustus 1944 en een doorslag van een verslag van waarnemingen betreffende zwemeenden aan de Friese kust en in de NOP in augustus 1947.

5 en 23 juni 1946: Terheyden. Weer Asgrauwe Kiekendieven

14 juli: Lang verslag ervaringen in de aalscholverkolonie bij Keizersdijk Brabantse Biesbosch.

21 augustus. Hulshort. De Pol. 'Luuk Tinbergen zag een Vuurgoudhaantje'. 'Vogelcholera heerst weer'. Op 23 september vaartocht over het Hollandsch Diep en Haringvliet.

Ingelegd verslag van waarnemingen op de Scheelhoek op 27 september 1947, waarbij L. vergelijking maakt met waarnemingen op de eerder bezochte Slikken van Flakkee. Op 27 september een Waterietzanger bij Melissant. Goede beschrijving van kenmerken.

Op 27 en 29 september waarnemingen van 't Hellegat en Stellendam.

Vanaf 13 oktober Zwarte Meer, Kadoelen en Garsten. Pagina's vol over eendengedrag. Op 14 oktober een Zeearend.

Op 18 oktober Polder 't Noorden Texel. Op 20 oktober weer terug in Piaam met de Workumerwaard daarna via Mokkebank naar NO Polder met een telling van 110.000 Wintertalingen. Ook weer een Zeearend. Op 24 oktober Lekkerkerk en daarna weer terug langs de IJssleemerkust bij Putten.

Op 10 en 17 november de Roode Vaart en de Appenzak. Op 21 november de Ventjagersplaat. In de daaropvolgende weken excursieverslagen van bezoeken aan de Campina (Rietganzen) en langs de Nieuwe Merwede.

1 januari 1947. Streng winter. In januari en februari waarnemingen vanuit NW Brabant en langs de Merwede aan vooral ganzen en eenden.

Vanaf 1 maart 1947 waarnemingen op Walcheren. Brandganzen en tekening/beschrijving van hybride Canada Gans en Brandgans.

13 april Zuid Sloe met Tieleman

18 april Brabantse Biesbosch. 'Keizersdijk nog slechts 18 bomen waarin in de meeste enkele aalscholvernesten zitten'. Verder 's nachts een raadselral.

26 april. Ornithologisch verslag van fietstocht over Walcheren.

4 mei: Met G.A. Brouwer Zuid Maartensgat.

10 en 11 mei: Veere. Kluten en nest Strandplevier.

17/18 mei. Brabantse Biesbosch Verslag van de vondst van 7 nesten van de Kwak áchter Halfweg' Op 21/22 juni wederom bezoek. Lang verslag. Op tussenliggende data excursieverslagen van bezoeken aan Zuid-Sloe, Veere, Zuidhollandsc Biesbosch, Calandpolder en het Groote Eiland bij Hulst. Ook (As)grauwe Kiekendieven Walcheren en Noord Beveland. Op veel plekken Strandplevieren en Dwergsterns.

Op 5 en 6 juli wederom bij de Kwakken van Halfweg. Dan weer op 27/28 juli en 2/3 augustus. Steeds naar de Kwakken.

Vanaf 15 juli 1947 excursies naar Boerengat-Terneuzen, Ooltgensplaat, NOP Rotterdamse Hoek, Noord Sloe, Sassenplaat Hollandsch Diep, Lekkerkerk en Zuid-Hollandse Biesbosch. Vanaf 2 september steeds meer Zuid-Sloegebied en West Schengen (ZI) en op 7 oktober naar de Braakman. L. woont dan inmiddels in Middelburg. Nadruk in de notities steeds op *anatidae*.

Op 2 november naar de Brielse Maas met een juveniele Zeearend

17 januari 1948 Sassenplaat en Hollandsch Diep.

20 januari in Zeeuws Vlaanderen. Gedrag van Kol- en Rietganzen.

De hele maand februari 1948 excursies naar Schengen, Noord-Sloe, Katse Plaatje en Wilhelminapolder.

Op 26 maart Groot Eiland (ZVL) en pas op 17/18 april Brabantse Biesbosch. 55 nesten Aalscholver Keizersdijk. Dan weer op 9 mei met G. Wildeman. Verder in mei vaak naar de Kaloot met een tiental paren Strandplevieren.

13 juni 1948 naar de kwakkenkolonie in de Biesbosch, Op 15 juni Groot Eiland.

Op 18 juni Grote Meer Ossendrecht met Geoorde Futen met jongen.

Eind juni schrijft L. over de Egbert Petruspolder: na hele week regen was het in de EP-polder met de kolonie treurig gesteld, Visdief ca. 80 paar; Dwergstern 5 paar.

11 juli met C.J. Verhey naar Zuidhollandse Biesbosch, Lepelaar stuk of acht!

Daarna excursies Sloe, Braakman, Sassenplaat.

27 t/m 30 september Zwarte Meer, Genemuiden en NO Polder.

Op 1 november weer Hollandsch Diep en Ventjager met een Middelste Jager en Sint Antoniegorzen bij Willemstad. In november en december 1948 12 excursies in het Zeeuws. In april 1949 brengt L. tien dagen door in Gaasterland. Slechts korte notities waaronder Beflijsters.

Op 7 juni Steltkluut Baarzandse Kreek Zeeuws Vlaanderen.

Op 26 juni pas weer in de Biesbosch voor de Kwakken (5 nesten)

10 juli schatting van 200 paren Visdieven in EP Polder.

Op 5 september 5 Visarenden en 53 Krooneenden Zwarte Meer.

Najaar 1949 17 data met vogelwaarnemingen in Zeeland en Hollandsch Diep

1950 start met een excursie naar de Roode Vaart op 8 januari. Daarna summiere aantekeningen met uitsluitend naamsvermelding waargenomen soorten. Dit gaat door tot 18 juli, op welke datum cahier IX sluit. Die zomer alle excursies op Walcheren.

Cahier X van 20 juni 1950 t/m 24 mei 1956. In dit cahier losse aantekenbriefjes en brieven gericht aan Lebret met waarnemingen van Gijs Middelman en van Zoelen (jachttopziener in de Wilhelminapolder).

20 juni 1950: Groot Eiland Zvl. 14 Steltkluten; nest met 4 eieren.

13 t/m 15 juli Zwarte Meer. Summiere aantekeningen. Op 31 juli weer zwarte Meer met 4 Krooneenden. Daarna pas een notitie van 2 oktober van 3 Witoogenden Bakkerswaal. Verder najaar 1950 weinig excursies en alleen in Zeeland.

Op 3 januari 1951 Schouwen. Uitgebreide aantekeningen van 1200 Brandganzen rond de Kooi van Ellemeet (huidige Prunje) en tenminste 100 Kleine Rietganzen.

Winter 1951 excursies op Walcheren, Wilhelminapolder en Tholen toegespitst op ganzen; summiere aantekeningen.

Op 21/22 april Brabantse Biesbosch. Aalscholvernesten geteld. Blauwe Reiger, 2 Purperreigers en Kwakken met nestbouw.

Die zomer excursies in Zeeland. Op 1 juli formuleert Lebret in zijn aantekeningen door Dr. Kraak hem voorgelegde vragen over Bergeenden.

Verder 1951 uit weinig aantekeningen. Eind-december Middelste Jager en IJseend in het Sloegebied.

Pas op 19 april 1952 excursie buiten Zeeland. Brabantse Biesbosch. Tweemaal een troepje van 7 Kwakken. Twee nesten.

Op 22 april aandacht voor overbeweiding Noord-Sloe.

Rapport van derden over gang van zaken op de Kaloot.

Hele zomer alleen excursies in Zeeland.

Op 31 juli man Wouwaap Kinderdijk; van 1 t/m 3 augustus Zwarte Meer.

Verder najaar 1952 en hele winter 1952/53 summiere aantekeningen uit Zeeland. Watersnood van 1 februari 1953 blijft onvermeld.

Op 15/16 mei Brabantse Biesbosch met Berkhouwer. Aalscholwers nagenoeg verdwenen. Vijf nesten Kwak. L. stelt 8 ex. Snor vast en weinig zangvogels in verwaarloosde grienden (alleen Ringmus en Matkop).

21 juli 2 paar broedende Velduilen in Braakman.

8 oktober Beulsdijk Kadoelen adulte Zearend; ook op 11 oktober. Op 8 oktober ook Visarend.

Op 22 oktober Zuid Hollandse Biesbosch. Zeker 2000 Wintertaling en vaststelling van troepgrootte Grauwe ganzen.

Verder 1953 uit uitsluitend waarnemingen aan *anseriformes* in Zeeland, vooral in het Sloegebied. Ook tekeningen.

Waarnemingen uit de vorstperiode van januari/fewbrurai 1954 met o.a. Steenloper die aast op dode Meerkoet, waarvan honderden dode exx.

Verder winter uit aantekeningen van baltsgedrag eenden

Op 8-9 mei Brabantse Biesbosch. 6 Kwakken en veel voet- en klimsporen bij nesten Blauwe Reigers op Halfweg.

L. legt de hele zomer in notities nadruk op eendengedrag.

Op 29 mei bezoek aan Het Zwin. Notitie dat afscheiding tussen Nederlandse en Belgische deel gemakkelijk is te overschrijden en dat in het najaar 10 vogelvangsters actief zijn voor kooi- en consumptiedoeleinden.

12 juli. Egbert Petruspolder vondst ei Grote Stern.

18/19 september Hollandsch Diep kooi Snijder/Appelzak.

Verder jaar uit Zeeland.

8 januari 1955 Roode Vaart: 157 Kleine Zwanen.

De hele winter waarnemingen aan ganzen/eenden in Zeeland. Voor het eerst daarbuiten op 7/8 mei 1955 Brabantse Biesbosch: 2 nesten Kwak met al eieren. Grote Karekiet 'veel'

Zomer 1955 bezoeken aan de Kaloot met nesten Grote Stern, Waarschijnlijk geen of enkele jongen groot gekomen.

Uitgebreide aantekeningen van circa 60 paar Grote Sterns op de Schorren voor de Egbert Petruspolder. Goed broedseizoen. L. heeft op 15 juli veel jongen geringd.

Op 17 september Hollandsch Diep; op 26 september Zwarte Meer met 2 Visarend.

Winter 1955/1956 veel aantekeningen Zeeland.

Op 15 april 1956 Roode Vaart (Moerdijk)

Op 13 mei rijdt L. naar Seewinkel. Noemt Zwarte Wouw Milaan. Veel aantekeningen Neusiedl

.

Cahier XI kasboekformaat van 25 mei 1956 t/m 12 oktober 1969.

In dit cahier veel losse veldaantekeningen geplakt, zowel notities van L. zelf als van derden.

Brieven gericht aan L. van van Zoelen (ondertekening 'Úw dw. dienaar'), van G.L. Ouweneel, van C. Roselaar en van W. van Brenkelen. Ook een copie van een brief van L. gericht aan het bestuur van de Stichting De Beer met een verslag van een op 5 en 6 november gehouden excursie over Goeree-Overflakkee. Tenslotte bevinden zich in dit cahier een paar losse foto's.

25 mei 1956 Andau Neusiedl met 2 Keizerarenden, Grote Trappen en een Saker.

Vanaf 5 juni weer excursies in Zeeuws-Vlaanderen en andere gebieden in Zeeland. Op 15 juni Asgrauwe Kiekendief in de Braakman en op 22 juni 200 paren Grote Sterns met jongen in de Egbert Petruspolder.

Verder nog meer notities over Grote Sterns (Kaloot: geen) en op de Goudplaat.

2 september 1956 Rammekenshoek paartje Grauwe Klauwieren met jongen.

20 september Lachstern Braakman

27 september Poelsnip bakkerswaal.

Najaar 1956 2 excursies naar de Roode Vaart en vele in het Zeeuwse.

Eerste excursie in 1957 op 12 januari naar Oost Schenge.

Tussen 24 januari en 2 april in totaal 14 data met vogelwaarnemingen/excursies.

Deze frequentie zet door met op 25 april 4 trekkende Beflijsters bij Lieter (?) en een uitvoerig ingeplakt rapport over de resultaten van een excursie op 7 mei op het Groot Eiland.

Op 11 en 12 mei 1957 Brabantse Biesbosch met slechts 1 Kwak, een Woudaap op de Hofmansplaat, Asgrauwe Kiekendief, 'weinig' Grote Karekieten en 'telkens' Zomertortels en Wielewalen. Matkop 'overal'.

Op 31 mei 'zeer veel uitgepikte eieren' Grote Stern Egb. Petrusplaat. Op 22 juni dode Grote Stern pulli. Ook adulte exemplaren dood gevonden.

Verder de hele zomer door veel excursies in Zeeuws Vlaanderen (Braakman, Vlaamse Kreek)

Op 8 september Roode Vaart 'zeer veel' Porcelainhoen met omschrijving van de gehoorde roep. Op 28 september en 5 november weer Roode Vaart. Verder tussen 1 september en 31 december 17 data met vogelaantekeningen, waarbij Pestvogel in eigen tuin in Middelburg en troep van 25 Ransuilen Bakkerswaal (3 november).

1958 start met excursie op 8 januari naar de Roode Vaart.

Tussen 1 januari 11 mei uitsluitend excursies Zeeland m.u.v. 8 maart naar de Haagse Beemden (1000en Kieviten en 100en Grutto's en Kemphanen). Op 16 maart een Wouw over Retranchement.

17 mei 1958 Brabantse Biesbosch. Op 2 juni een Ralreiger W. Schenge met Pieters en op 8 juni 1-2 paar Grote Sterns Eg. Petruspolder.

15/17 juni 1958: Brabantse Biesbosch: waarnemingen van 3 Kwaken. L. haalt Huub Oome aan die in het VJ voor 1958 8 nesten met 25 jongen vermeldde. Gedragsnotities Kwakken.

18 juni 1958 Scheelhoek. Grote Stern 'enkele'. In schuilhut in de visdiefkolonie (5 à 800 paren).

18 juni 1858 Kwade Hoek. Aan de buitenrand Dwergstern, Visdief, Kluut, Strandplevier en Kleine Mantelmeeuw.

29 november 1958: Zuid Hollandse Biesbosch: 15-20 Bruine Kiekendieven

10 januari 1959 met Kluiver naar Flakkee en Ventjager. 1000en passerende Kieviten.

26 februari 'veel zang van Leeuwerik'; op 28 februari naar Roode Vaart en gesprek met Snijder over ganzen.

Op 12 mei bezoek aan de Hompelvoet: 2 kleine kolonies Groet Stern van 40 respectievelijk 50 paren. Enkele 10en paren Visdieven.

30 mei ingeplakte notitie over bezoek Brabantse Biesbosch. L. beschrijft mogelijkheid broedende Boomvalk hoogspanningsmast. Van Matkop schrijft hij 'slechts driemaal in de grienden, vroeger talrijker dan de nu nog talrijke Koolmees'.

Verder lang rapport van waarschijnlijke metgezel F. Haak. 9 nesten Kwak.

14 juni 1959: 65 paren Grote Stern Kaloot. Op 29 juni schrijft L. 'geen enkel jong gezien'.

Verder in juli en augustus korte notities uit het Zeeuwse. Op 10 september Visarend in de Brabantse Biesbosch

In september vangt L. menig IJsvogel op Walcheren voor ringdoeleinden.

Op 2 oktober bezoek Sint Antoniegorzen Willemstad. L. houdt zich bezig met age-ratio en 'snavelverontreiniging' Grauwe Ganzen.

Op 6 oktober ingeplakt rapport over bezoek Roode Vaart met F. Haak en gesprek met Snijder L. gaat met jachttopziener Lips per schietschouw en aanhangmotor naar de Roode Vaart.

Op 14 oktober vaartocht met RP2 vanaf Moerdijk over Hollandsch Diep en Haringvliet t/m Goudswaard. Totaal 8950 Grauwe Ganzen. Verder 1959 uit 15 data met vogelwaarnemingen uit het Zeeuwse.

In 1960 vangt dagboek aan met 24 januari bezoek Goesse Sas.

Op 31 januari Roode Vaart. 2 pagina's met ganzmengedrag. Ook Sint Antoniegorzen met 2500 Brandganzen.

Op 16 februari uitgebreide beschrijving van 2 Dwergganzen tussen Kolganzen Braakman Beschrijving is evident. L. zendt zijn waarnemingen naar Philippona.

Op 20 februari telt L. samen met Snijder. Komen op 18.000 ganzen tussen Moerdijk en autoweg A16.

In de periode februari t/m mei op 13 maart en 30 april Appelzak/Haagse Beemden. Verder notities van waarnemingen in Zeeland. Op 7 juni 6 legsels Grote Stern Goudplaat (Veerse Meer).

Op 11 juni 1960 Brabantse Biesbosch. 12 Kwakken tegelijk gezien.

Van 6 augustus t/m 13 augustus excursie Knardijk en langs de Friese IJsselmeerkust, uitsluitend gericht op eenden.

Van 1 november t/m 4 november wederom Flevoland en IJsselmeerkust/Zwarte Meer. L. gebruikt de term 'het rookt' van de vogels (Pijlstaarten schattin 10.000 – 15.000 stuks) bij overkomende Slechtvalk. Veel aandacht voor aantallen Grauwe Ganzen.

In 1961 t/m eind-mei alleen korte waarnemingen Zeeland en in maart ganzenexcursie naar Willemstad. Eerste week juni een studiereis naar Kwakken naar Frankrijk.

Op de Kaloot jonge Grote Sterns geringd.

Op 19 november naar de Grauwe Ganzen van de ABH-Numansdorp

Op 2 december naar de Polder de Bant: 10.000-12.00 Brandganzen

Op 10 december Piaam.

In 1962 op 15 februari excursie naar Damme, België.

Verder veel data met gerichte waarnemingen aan ganzen en op 20 maart 1962 Amerikaanse Wintertaling op Groot Eiland (ZVI.)

Op 9 juni 1962 gerichte weidevogeltelling De Poel met o.a. 17 paren patrijzen.

Op 23 juni Lachstern Gemaal Lovink.

Op 21 juli excursie Sasseplaat (HD): 100en zwarte Sterns en 10 Lepelaars WZW boven Strijensas.

Op 25 augustus om 18.30 uur troep van 19 Purperreigers boven Kil van Hurwenen richting Z. Ingeplakt rapport gedateerd 21 augustus 1962 met waarnemingen Ventjagersplaat 17 – 20 uur..

Op 3 december vaartocht rond Hollands Diep/Haringvliet voor ganzentelling. Ook Cromstrijen.

1963: strenge en lange winter. Veel watervogelwaarnemingen Zeeland. L. krijgt waarnemingen van Resoort.

Van 5 tot 8 juni Biesbosch (voor het eerste sinds 1960?). 'Opvallend veel zang van Torrtel en Wielewaal'. Verder meer Bosrietzangers als gevolg van ruigteontwikkeling. Slechts één nest Kwak. L. noemt Grote Karekiet niet.

Op 11 september is L. op De Beer met Voous en Nijhoff. Boomvalk.

Op 5 november meldt L. bij Breskens 275 + 15 + 39 Kraanvogels. Families van 1, 2 en 3 (!?) juvenielen. 'Geen reacties op straaljagers'.

Inleg in dagboek van stapel handgeschreven A4's met klutenwaarnemingen, ook historische teruggaand tot dertiger jaren.

Op 6 t/m 12 november Grauwe Ganzentocht naar Friesland en Noordelijke Delta.

Winter 1964 zijn waarnemingen L. gericht op ganzen in het Zeeuwse en Noordelijk Deltagebied.

Op 21 april met Jan Veen naar de Brabantse Biesbosch. Op 24 juni met 5 H. Oome naar de Kaloot. Op 6 oktober Hollands Diep. L. vermeldt telling van L. Draayer.

Op 7 november excursie met G. Middelman. Op 23 november weer Roode Vaart.

Fouragegedrag Grauwe Ganzen. Op 4 december ziet L. Stormvogeltje (waar?) L. neemt waar dat de Kokmeeuwen benauwd gedrag vertonen en suggereert dat ze de vogel aanzien voor een Kleine Jager.

Dagboek over 1965 vangt aan met excursie naar Damme op 6 februari
De hele winter notities over ganzenbewegingen Zeeland en Hollands Diep
Op 20 april naar Botshol: 'geen enkele Krooneend gezien'.

OP 24 juni Steile Bank voor waarnemingen aan ruiende Grauwe Ganzen.

Verder slechts summiere aantekeningen en ingeplakte, in het veld gemaakte potloodnotities en een kopie van een brief aan het bestuur van de Stichting De Beer met een verslag van een op 5 en 6 november 1965 gemaakte excursie naar de Ventjagersplaten en de Scheelhoek, terreinen waarvan het beheer recent aan de Stichting waren overgedragen.

Dagboek over 1966 vangt aan met een waarneming op 9 januari van Kleine Zwanen.

Op 12 maart excursie naar Korendijksche Slikken met Griffioen, Draayer en Ouweneel.

Verder uitsluitend ganzenaantekeningen en ingeplakte potloodnoties gemaakt in het veld.

Op 31 mei t/m 2 juni. Biesbosch. L. schrijft van Wielewaal 'een der soorten die met Zangloijster, Tortel, Waterhoen, Fazant en Grote Karekiet het 'geluidsbeeld' beheerst. Kwak gehoord. Maar één Bruine Kiek.

Lange aantekeningen over de veranderingen in de Biesbosch, met name over de verzuivering.

Verschuiving van bodembroeders naar boombroeders bij zangvogels. Vervuiling door recreatieafval. Heel boeiend om de toekomstverwachtingen te lezen van de ontwikkelingen na 1970.

25 september excursie Scheelhoek en Korendijksche Slikken. Op 1 oktober waarneming van een (Steppen)vorkstaartplevier op de Sasseplaat (H. Diep). Geluid 'ki-iep'.

1 oktober uitgebreid excursieverslag met gedragsaantekeningen Grauwe Ganzen Sasseplaat.

L. blijft de nacht over op de plaat teneinde nachtelijke activiteiten te bestuderen.

Op 18 oktober weer aan het Hollands Diep met Theo Mulder.

Ingeplakte veldaantekeningen van excursie naar Burgenland en Hongarije met potloodtekeningen van waargenomen Grote Trappen

25 november ganzenexcursie Goeree met aantekeningen over effecten van een in de Oostdijk opgesteld karbiedkanon op ganzengedrag.

1967

Eerste belangrijke excursie is een ganzentocht naar Schouwen en Goeree op 30 januari.

Op 11 maart weer op Goeree-Overflakke. Waarneming van *rubirostris*

In 1967 veel excursies naar de Kuup van Swennen op Noord-Beveland.

Ingeplakt rapport met waarnemingen op De Scheelhoek op 15 april 1967

Ingeplakt getypt rapport met verslag Bieschbostocht op 1 mei 1967.

Op 19 en 20 mei weer naar de Biesbosch. 'Wielewaal veel'.

Ingeplakte potloodaantekeningen gemaakt in het veld van bezoek aan de Steile Bank (ruiende Grauwe Ganzen).

Op 5 september bezoek aan de Hooge Platen met Wynaendts, Kooyman, van Dongen en Wolff). Driemaal een Grote jager.

Daarna weer ingeplakte verldaantekeningen meerdaags bezoek aan de Appelzak.

Overnachtingen in bootje.

25 oktober t/m 31 oktober Grauwe Ganzenexcursies Hollands Diep/Haringvliet incl

Biesbosch. Op 9 december weer Goeree-Overflakke.

1968

Januari t/m april excursies in Zeeland, Goeree. Nadruk op ganzen.

Op 25 mei excursie Zuid-Maartensgat e.o. Alleen soort- en geen aantalvermelding

Op 4 juni naar Saeftinge. Lang verslag met beschouwingen inzake Zilvermeeuw. L. gebruikt nog steeds benaming Asgrauwe Kiekenief.

Wederom ingeplakte potloodaantekeningen gemaakt in het veld, o.a. Steile Bank.
Op 13 juli Zuid Maartensgat. Op 16 juli wederom, met H. Sprey.
Op 3 augustus met A. Joosse Scheelhoek. Grote slaapconcentraties Boerenzwaluwen en Gele Kwikken.
Op 25 augustus op vier plekken op Walcheren Notenkrakers.
Op 14/15 september Sasseplaat Hollands Diep. L. ziet 11 Purperreigers overkomen ZW
Uitvoerige aantekeningen eenden/ganzengedrag. Op 28-29/9 wederom. Tijdens beide overnachtingen in schouwtje gaat L. hele nacht door met gedragswaarnemingen.

1969

Hele winter waarnemingen in Zeeland. Ook 's nachts fourageergedrag ganzen.
In maart en april excursies Goeree-Overflakkee, Ventjager en Roode Vaart.
Op 26 april naar de Biesbosch met Zeeuws landschap.
Op 10 mei idem met Jan Wattel: 'Wielewaal veel en Kwak zeker 5 of 8 keren'.
Ingeplakte potloodaantekeningen van bezoek aan Neusiedl. 'Klauwier bij autospiegel'.
28 juni Biesbosch. Op 30 juni en 4 juli waarnemingen aan ruiende Grauwe Ganzen Ventjager.
Op 26/27 juli Biesbosch 'Grote Karekriet maar één gehoord'.
Najaar 1969 veel waarnemingen Ventjagersplaat en Sasseplaat. 'Het laatste najaar dat het tij loopt'. L. blijft veel nachten over in een schouwtje.

Daarna houden de reguliere dagboeken zoals deze startten in januari 1932 op.

Verder aanwezig:

- Rode ringband met veel Biesboschfoto's van na 1970. Op enige staat aan de achterkant geschreven waar genomen plus datum. Voorts brieven van Ernst Poorter, van het Centraal Diergeneeskundig Instituut inzake botulisme, Ir. Beeftink, Peter Meininger en Robert Kwak, Karel Voous en een waarnemingsrapport inzake de Dordtse Biesbosch over 1972. Ook zit er in deze ringband een overzicht van de door L. uitgevoerde Biesboschexcursies vanaf 1945 t/m 1971.

Ook een brief aan de CNA d.d. 27 juni 1971 met verzoek inzake een in de Biesbosch gehoord raadselgeluid.

Tot slot behelst deze ringband de Biesbosch-excursienotities vanaf 3 april 1971 t/m 29 oktober 1977.

- Een groene ringband met notities van een ganzentocht naar Neusiedl najaar 1968 en van drie Roemeniëtochten in de najaren van 1969, 1970 en 1977 voor Roodhalsganzen. In deze ringband ook veel ingeplakte potloodveldnotities.

Rode ringmap met veel foto's gemaakt door Rob Haan (?), Hans Gebuis en Nico de Haan in de Dordtse Biesbosch, correspondentie met Rob Haan, VBN en MLV over de Dordtse Biesbosch en ook excursieaantekeningen Biesbosch, Noordelijke Deltagebied en Zeeland vanaf 9 april 1978 en eindigend op 22 april 1982.

- Inlegmap met correspondentie, foto's en rapporten (vooral van Hans Gebuis) m.b.t. Dordtse Biesbosch.
- Inlegmap met dossiers van bezoek aan Canada in 1979, mapp met vogelfoto's, correspondentie met Junge uit de jaren vijftig en een map met o.a. brieven van Eckhart

Kuyken, Ian Newton en Myrfyn Owen. Brieven van L. uit 1939 gericht aan Buisman, G. Brouwer over natuurbeschermingskwesties en eentje aan Ouweneel met waarnemingen Hoeksche Waard/Hollandsch Diep uit 1942.

Werkdossier met aantekeningen over Bergeenden en andere zaken waaraan L. werkte toen hij voorjaar 1982 kwam te overlijden.

G.L. Ouweneel, mei 2015

-